

PROJEKT, A FORMA UPAMIĘTNIANIA

Refleksja nad istotą formy mogącej upamiętniać wydarzenie historyczne jakim była lokacja wsi Kamień stała się genezą projektu. Uznano, że prawidłową odpowiedzią na temat konkursowy jest odpowiednie sformułowanie pytania, nie o formę w rozumieniu kształtu, a formy inaczej sposoby na pamiętanie o tym co wydarzyło się i trwa w Kamieniu od 700 lat. Projekt więc skupia się na formach oddawania szacunku i dostrzegania wartości w trzech podstawowych materiałach, które tworzą to miejsce, są to: teren naturalny/ ziemia, czas wyrażony poprzez elementy budujące przestrzeń i materiał.

PROJEKT, A KOMPOZYCJA WSI

Projekt planuje się usytuować w jednym z zaproponowanych przez konkurs miejsc tj. lokalizacji C. Wybór ten uzasadnia się atutami funkcjonalnymi, krajobrazowymi i historycznymi, które zapewniają korelację z głównymi postulatami koncepcji. Teren po dawnym kamieniołomie Odwozy, otoczony starodrzewem i lasami, na południowym stoku z otwarciem widokowym na zielony krajobraz z Wisłą w tle, uznano za najwłaściwszy i spełniający wymagania konkursu. Podstawowym atutem tego miejsca jest jego bliskie, ale niebezpośrednie sąsiedztwo względem centralnie położonych historycznych zabudowań dworu i kościoła oraz boiska piłkarskiego. Takie zlokalizowanie obiektu pozwoli na rozwój i poznanie tego mniej uczęszczanego fragmentu wsi przez mieszkańców czy zwiedzających przyjezdnych. Znajduje się w odległości ok. 500m od głównego skrzyżowania wsi oraz jest dostępny kilkoma drogami i szlakami pieszymi oraz dla samochodów osobowych. Samo przejście przez labirynt leśnych, kamiennych, różnorodnych, czasem wymagających alejek prowadzących do 'formy upamiętniającej' jest w istocie tą poszukiwaną formą przeżywania natury, sposobem na oddanie jej szacunku i przebywania z nią. Teren ten przeznaczony do rekreacji planem miejscowym i jego naturalne piękno mogą być pretekstem do nowych form spędzania czasu w Kamieniu.

Inną metodą na upamiętnianie siedemsetnych urodzin Kamienia jest podjęcie planistycznej decyzji mającej skutki i wpływ na przyszłość. Za taką uznaje się postawienie w tym momencie ważnego symbolicznie obiektu w proponowanej lokalizacji, z podkreśleniem istniejącego otwarcia widokowego i 'zalegalizowaniem' go celem zachowania tego widoku w obecnym nienaruszonym stanie dla przyszłych pokoleń.

Za inspirację dla tego typu myślenia o budowaniu wartościowych pomników, sztuki i architektury posłużyły min. dzieła szwajcarskiego architekta Peter'a Zumthor'a, których wyszukana lokalizacja staje się cenna sama w sobie.

PROJEKT IDEOWO

To czym jest dzisiejszy Kamień zawdzięcza się 700 latom historii, czasu, w którym budowano, rozwijano, rozbierano i odbudowywano w ściśle sprecyzowanych ramach i w miarę możliwości jakie dawał zastany teren. Ta relacja pomiędzy tym co wykonał tu człowiek, a tym co pozwoliło mu formować swoją przestrzeń jest wartością, nad którą warto się pochylić i upamiętniać. I tak wieś pomimo swojego statutu wywarła duży wpływ na region małopolski poprzez wydobywanie i produkcję sławnych wapieni. Autentyczność i niepowtarzalność elementów budujących wieś chce się podkreślić poprzez projekt, którego zadaniem jest próba dostrzeżenia tego co najpiękniejsze w otoczeniu, w rezultacie proponowana forma upamiętniająca jest formą patrzenia na Kamień przez skromne ramki i kadry na bogate widoki.

Kolejnym kluczowym pomysłem jest zapewnienie obiektowi dodatkowej funkcji- źródła wody. Fontanny często lokalizowane na głównych placach miejskich i wiejskich od zawsze pełniły ważną funkcję w życiu społeczności. Aktualnie obserwuje się zjawisko zapewniania wodnych akcentów

w europejskich stolicach, które stają się atrakcją a ludzie chętnie z nich korzystają. Fontanna będąca częścią składową formy upamiętniającej dodałaby obiektowi wartości oraz mogłaby być pretekstem do przybliżenia ludziom wydarzenia upamiętnianego. Proponuje się to rozwiązanie również ze względów na bezpieczeństwo zdrowia przyszłych użytkowników atrakcji terenu po starym kamieniołomie.

Sama geometria obiektu jest wynikiem analizy historycznego planu lokacji Kamienia na prawie niemieckim. Rysunek ten o wielkim znaczeniu stanowiącym sam początek historii tego miejsca stał się inspiracją do tworzonej formy. Wnikliwa obserwacja pozwoliła na zobaczenie w nim ciekawej kompozycji ww. kadrów. Jego linie, kształty, wymiary stały się pretekstem do stworzonej koncepcji projektu, w której wykorzystanie ich, odpowiednie poukładanie, wyciągnięcie i złożenie doprowadziło do powstania formy o ponadczasowym wymiarze. Architektura obiektu jest wynikiem pracy i refleksji twórczej w stylu XXI wieku nad elementami, będącymi bazą i genezą 700 lat temu.

Projekt zakłada wertykalny i smukły obiekt wysokości 230 cm w zgodzie z założeniami konkursowymi. Kubatura ta w kontekście wysokiego lasu, różnic wysokości i skarp kamieniołomu jest mało znacząca, stąd decyzja o zlokalizowaniu obiektu w jednym najwyższych punktów topografii przy krawędzi tak, ażeby optycznie pomnik nabrał wysokości i ważności. Percepcja zwiedzającego doliny czy idącego poniżej będzie złudnie widziała obiekt w dynamicznej perspektywie i wyższy niż jest w rzeczywistości. Z drugiej jednak strony, od lasu, na wysokości drogi wsch.-zach. prowadzącej przez las forma nabiera skali i wymiarów ludzkich nie przytłaczając otoczenia.

PROJEKT MATERIAŁOWO - TECHNICZNIE

Naturalnym wyborem podstawowego materiału w jakim planuje wykonywać się obiekt jest kamień- wapień lokalnie dostępny i znany od wielu pokoleń. A ponieważ, Kamień zdobią też inne materiały budowlane i kolory zdecydowano o stworzeniu formy- swoistego kolażu materiałów tradycyjnych jak drewno i tych nowszych jak stal i beton. Symbolicznie przekazuje się w ten sposób o różnorodności i rozwoju techniki na przestrzeni dziejów.

Rozwiązania techniczno- materiałowe:

- Baza, misa główna, tablica, nawierzchnia z masywnych ciosów kamiennych, fundowane bezpośrednio na nośnym podłożu.
- Wspornikowy prostopadłościan betonowy na stalowym stelażu z instalacją wodociągową, wykończenie surowe, frezowane.
- Kraniki, zawory i elementy hydrauliczne, litery na kotwach żeliwne.
- Rama kasetonowa z blachy aluminiowej gr.1cm w kolorze naturalnym skręcana na stalowej konsoli.
- Ażurowe skrzynie z litego drewna. Deski poziome i pionowe łączone na czop zwyczajny. Mocowane do konstrukcji aluminiowej na złączach.
- Instalacja wodna w miarę możliwości korzysta z bliskiego sąsiedztwa ze zbiornikiem wodnym i siecią wodociągową. Przyłącz długości ok. 15 m. Woda fontanny spływa do misy po odkręceniu zaworu. W przypadku wypełnienia się misy woda ewakuowana jest przed przelaniem, przez otwór w kształcie litery V, przez który naturalnie wypływa i nawadnia obok gęsto posadzone trawy - rodziny Poaceae np. ostnice.

Zastosowany materiał, wykończenia oraz ukrycie armatury gwarantuje odporność obiektu na działania atmosferyczne i akty wandalizmu.

Kolorystyka poszczególnych elementów bryły zgodnie z opisem i rysunkiem elewacji w części graficznej projektu.